

Nr 51.

Av herr **Gabrielsson** m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts förslag rörande användning av automobilskattemedel såsom statsbidrag till vägunderhållet på landet.

I 1927 års statsverksproposition, VI huvudtiteln, punkt 26, föreslår Kungl. Maj:t, att bidraget till vägunderhållet på landet måtte höjas från nu utgående 5,500,000 med 3,000,000 till 8,500,000 kronor samt att för täckandet av detta anslag 4,000,000 måtte utgå direkt av bilskattemedel.

För sagda ändamål har under budgetåren 1925—1926 och 1926—1927 anvisats 5,500,000 kronor. Under samma år har utbetalts resp. 7,342,000 och 8,235,000 kronor.

Departementschefen motiverar sin framställning till riksdagen om rätt att härför få använda ett belopp av 4,000,000 kr. ur bilskattemedlen sålunda:

»Genom den alltjämt stigande automobiltrafiken hava kostnaderna för väghållningen, i främsta rummet vägunderhållet, kraftigt stegrats. Följden härav har blivit ökade utgifter icke blott för de väghållningsskyldiga, som i första hand få vidkännas kostnadsökningen, utan jämväl för staten, i det att särskilt utgifterna för statsbidraget till vägunderhållet på landet, såsom jämväl av ovan angivna belastningssiffror framgår, häftigt stigit.»

I ersättning för denna kostnadsökning, meddelar departementschefen vidare, »erhålla de väghållningsskyldiga numera av automobilskattemedel bidrag såväl till vägunderhållet den tid marken är bar som till vinterväghållningen, varjämte betydande belopp av bilskattemedel användas för att genom vägförbättringar nedbringa kostnaden för vägunderhållet.

Däremot har automobiltrafiken hittills icke lämnat något vederlag för den betydande höjning av statsverkets kostnader för statsbidrag till vägunderhållet på landet, som framkallats av nämnda trafik, utan har denna utgiftsökning fått bäras av samtliga skattedragare.»

Med hänsyn härtill föreslår departementschefen, att av begärda 8,500,000 kronor 4,000,000 kronor måtte direkt utgå av bilskattemedel.

Undertecknade motionärer kunna icke dela kommunikationsministerns uppfattning att för underlättande av statens deltagande i vägunderhållet

på landsbygden, som riksdagen en gång beslutat skall utgå med tre tiondelar av kostnaden, nära hälften skall tagas av bilskattemedel.

Då riksdagen beslöt införande av automobilskatt, så bestämdes att dessa medel uteslutande skulle användas till förbättring och underhåll av vägar, och knappast hade väl någon menat, att härför inflytande bilskattemedel skulle användas för underlättande av statens deltagande i vägunderhållet. Det ifrågasattes t. o. m., att härför inflytande medel icke ens skulle ingå i statsbudgeten utan utgå direkt till vägförbättringar och vägunderhåll, utom de tre tiondelar, som utgå i form av statsbidrag.

Skulle nu riksdagen fatta beslut i överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag, så kommer statens utgift för vägunderhållet att bli endast 16 % av verkliga kostnaden, under det att de väghållningsskyldiga, såvida riksdagen ej fattar annat beslut, fortfarande få svara för 60 %.

I departementschefens motivering framgår, att de väghållningsskyldiga i första hand fått vidkännas den genom automobiltrafiken stegrade kostnaden för vägunderhållet och meddelar departementschefen att inom finansdepartementet pågår utredning om huruvida icke automobiltrafiken bör i högre grad än hittills lämna bidrag till vägväsendet och därvid i skälighetsomfattning deltaga i statens utgifter för statsbidrag till vägunderhållet. Då denna fråga så nära sammanhänger med den väntade kungl. propositionen angående ändrade grunder för vägskattens utgående, varom riksdagen senast i fjol skrev till Kungl. Maj:t och Konungen i sitt trontal bebadat till årets riksdag, anse vi, att frågan huruvida bilskattemedel skola användas för kompensation av statens deltagande i vägunderhållet bör prövas i sammanhang därmed.

En ändring i bestämmelsen om bilskattemedlens användning anse vi vara av så stor principiell innebörd, att den viktiga frågan om lättnad i de synnerligen orättvisa grunderna för vägskattens utgående, särskilt för jordbruksfastigheter och även i icke ringa grad övriga fastigheter på landsbygden, först bör beslutas av riksdagen.

Då ett så betydande belopp som 4,000,000 kronor icke torde kunna tillföras statsverket på annat sätt än som i den kungl. propositionen anges, föreslå vi, att, liksom innevarande år, ett förslagsanslag av 5,500,000 kronor uppföres för täckande av statens deltagande i vägunderhållet, samt att frågan huruvida automobilskattemedel skola användas för utfyllande av statsbidraget till vägunderhållet på landsbygden måtte prövas, sedan riksdagen fattat beslut om ändrade grunder för vägskattens utgående, och jämväl i samband med frågan om högre anslag av bilskattemedel till lättande av de väghållningsskyldigas deltagande i vägunderhållet.

På grund av vad vi sålunda anført, få vi vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts framställning i 1927 års statsverksproposition, VI huvudtiteln, punkten 26,

där Kungl. Maj:t hemställer, att 4,000,000 kronor av bilskattemedel skola användas för lättande av statens deltagande i vägunderhållet på landet, samt

att i stället såsom statsbidrag för vägunderhållet på landsbygden uppföres ett förslagsanslag av 5,500,000 kronor att utgå efter grunder, som redan av riksdagen äro bestämda.

Stockholm den 19 januari 1927.

Nils Gabrielsson.

Ernst Lundell.

Valfrid Eriksson

Jöns Jönsson.

E. P. Vrang.

Erik Anderson.

A. O. Frändén.

P. A. Larsson.

Nils Ant. Nilsson.

J. Clemedtson.

J. A. Stenberg.
